

קוראים ביחד עלן קהילת ים

אלין: אדר ב' תשע"ו • מרץ 2016

נשים רוקדות / יורם טהרלב

סוף סוף יצאנו מכל החובות
והבט היא כבר עלמה נחמדת
וגם היא עם בחורים רוקדת
ובישיש לנו יליה כמוה
אד אפשר רוקוד גם לשמה.

בנות מאה הן מוכרתות לרוקוד
עם הנינים והנבדים
בנות מאה הן מוכרתות לרוקוד
שיתפכו כל היידדים
בנות מאה רוקדות על הבלטה
שהבעל יזין מלמטה
גם אם בלב ישנה טיפונת עצב
ברגליים עד שמר הקצב.

באנה, באנה הבנות
בשמחה גם בעצב
בר נרקוד לפני הקצב
אם נרצה או לא נרצה
אד תזרמת מוסיקה!
במוחל נצא.

בנות ארבעים הן מוכרתות לרוקוד
הרגליים הן עוד חטבות
אלו הן שנותינו השובות

בנות עשרים יוצאות בריקוד
בי חתן הן מוכרתות לצד
מי שלא תצד בבו אDMAה
תשאר לה רוקה זקנה
שנות העשרים הן שנות נוערינו
כבר יצאנו מחסות הורינו
מחסות הורינו רק יצאנו
וכבר יש לנו בנות שלנו.

בנות שלושים הן מוכרתות לרוקוד
רק בשבייל יצאת מן הסירים
בנות שלושים הן מוכרתות לרוקוד
שייחסבו שהן רק בנות עשרים
הילדים גדלים אל מול עינינו
עוד מעט נהייה כמו הורינו
מוכרתים לרוקוד גם לשמה
זה עוזר לזכור וגם לשבוח.

בנות ארבעים הן מוכרתות לרוקוד
הרגליים הן עוד חטבות
אלו הן שנותינו השובות

קריאה בעימה,
צוות העלון

עוצמה נשית על פי ימימה

אבייה קורן

המלאה היא שינוי הרגלים, הסרת חסימות, שינוי המבט שלנו על העולם, שינוי האוטומטים התחנהגותיים שלנו. ב"ימימה" לומדים לעשות את הבלתי אפשרי, עבודת מידות אמיתית. דמיינו לעצמכם שהבוס צועק ומשפיל אותנו לפני כל העובדים האחרים. התגובה האוטומטית תהיה עלבון ובעס, אולי נצעק בחזרה ואפלנו נצא מהחדר בזעם. בתלמידה של ימימה, אחרי תרגול רב, אוכל להציג בזמן זהה לעשות זיהוי ועכירה, ועוד כמה פעולות:

- 1 להיות נוכח בפני המחבר מני – לדחות מה קורה לי, מה הקושי שלי, מה הכאב שעולה במצב זה.
- 2 להתבונן בילדת שבי ולדחות סיטואציות דומות בילדות שבהן צעקו עליי בעלי סמכות או ההורים.
- 3 להפריד: המצב הזה שונה מהמצב בילדות, אני עוד הילדה הקטנה, חסרת האוניות. הבוס שלי אייבד שליטה, זה שלו. אני בוחרת להישאר על מקומי.
- 4 להימנע מחשבות של דחיה בגון "עוד פעם לא אהובים אותך", "יש לך מזל נאחס", "לא ילך לך עם הבוס הזה" וכדומה. "לשחרר אחיזות", כפי שימינה קוראת לזה.
- 5 לב על מקומו – לבי יישאר במחותו במקום של אהבה ושמה.

"הכל מנ האישה", "אשת חיל מי ימצא", היהדות מייחשת לאישה תפקיד מרבי בהובלת הבית והמשפחה. בשאנחנו בוחרות להיות טובות לקיומנו, אנו שמחות יותר, וכשאנו שמחות כל בני הבית יהיו שמחים. להיות בשמחה, מתברר, זה לא פשוט כל כך, ובשפה של ימימה, זה דורש מלאכות רבות בזמן אמת, השנתונות מתמדת ושחרור מахיזות רבות. אף שאביטל הייתה דתיה, ואף שהتورה כוללת מושגים אמוניים, אין קשר בין יישום תורה לבין שמירת מצוות.

רעיון נוטיה על "הילד הפנימי" המנהל את האדם, ההשתנות המתמדת, הבחירה בטוב, אי-ההצדאות, השחרור מахיזה ועוד, הם רעיונות אוניברסליים המופיעים בתורות שונות במדרשת ובמערב, ואין הם מחיבים קשר לדת. ייחודה של השיטה היא בשפה המדעית וה邏輯ית לה; המילוי עצמן הן בלי יצירתי מבנים חדשים בתודעה. לסימן, חשוב לציין כי זה רוק קצה קצה של תורה שלמה שאפשר ללמוד ולהתמעיר רק תוך כדי תרגול ומלאכה בפועל. "לא עלייך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין להבעל ממנה" – המלאכה הרבה, היא לא תיגמר, אך שכחה בצדה. אני מאחלת לעצמי ולכל בית בישראל שנזכה לעזור את טרdotות היוםיום ונפתחה להתבוננות פנימית, למלאכות שיקדמו אותנו לחחי שמהה והרמונייה.

אבייה קורן היא חברה קהילתית,
יוועצת ארגונית ומנחת קבוצות,
מנהל הדרכה בחברת אמדוקס.

לאחרונה אנו שומעים יותר ויותר על אנשים – ובעיקר על נשים – המשחתקפים בשערם ימימה. בערב ט"ו בשבט האחרון שנערך בקהילה הזכיר אברי גלעד לא אחת את "לימודי הימימה" שהוא משתף בהם.

ימימה אביטל הייתה הבכורה בשבעת ילדיهم של שמחה וייש אביטן. היא נולדה בקזבלנקה שבמרוקו, שם גדלה וסיימה בית ספר תיכון. שהייתה בת שרים עלתה לישראל ולמדה לתואר ראשון בספרות צרפתית ולתואר שני בפסיכולוגיה. בשנת 1987 הקימה בביתה את "מכון מעיין". אביטל העבירה תורה שקיבלה לדבריה מעולמות עליונים, ותיארה עצמה כציינור המעביר מידע ולא מעבר לבך. היא ניסחה להתרחק מהיחס אליה באדם, מיעטה להצטלם, לא מסרה פרטיהם אישים על עצמה והעבירה שיעורים הרחק מעיני תלמידיה. היא הסבירה שהיא עשוZA את כדי למנוע תלות בין המעביר (בלומר היא עצמה) לבין התלמידים, על מנת שתירדו בקבודת הפנימית שלהם ולא יאדרו את דמותה. ימימה נפטרה בשנת 1999 בהיותה בת 57, וכיום, שניים אחורי פטירתה, ממשך הלימוד בדרכה להכotta גלים ולמשך יותר תלמידים.

מהי תורתה של ימימה, ומדוע היא תפסה תאוצה גדולה כל כך? "ברופא הגדולה שאחזה בבית משפחתי מאירי (שם בדי), נספו האב, ראש המשפחה, ושני הבנים הצעירים. האם ובתא אשר נותרו מצלקות בגוף ובנפשן נשרו לבן. בתום שנה האבל הקדישה האם את חייה להתנדבות למען בני נוער ולהרצאות בבית ספר". שמענו לא אחת סיורים מצמררים על אדם המוצא בוחות עילאים מתוך התופת. מנין שוואבת האישה זו את בוחותיה? כיצד היא מצליחה לkom מדיבוק ולחזות את חייה בשמהה? אנסה לענות על שאלה זו דרך תורתה של ימימה.

היכולת שלנו לשות עובודה הכרתית דרך לימוד ומלאות יומיומיות ובכך עלולות למקום גבוה יותר

ימימה מדברת רבות על המהות הטובה של نفس האדם. על יכולות שלנו לשות עובודה הכרתית דרך לימוד ומלאות יומיומיות ובכך עלולות למקום גבוה יותר, להתעלות מעל הנפש הטבעית-בהתמיה – הירודוטית אל הנפש האלוקית שבנו. הנפש הטבעית עוסקת במילוי צורכי הגוף והיא הדומיננטית בהתנהלותו של האדם. היא מאופיינת במשמעותם הגשמיים, ברצוין בכבוד, היישוגיות והצלחה ובתקשרות המבוססת על אינטראסים. הנפש האלוקית היא היפוכה; היא מאופיינת בנ庭ינה, בהיעדר חשיבות עצמית ובשופטה לחזר לכור מחצבתה אל הבורא.

מהי העובודה הכרתית זו? מהן המלצות הללו שעליהן ימימה מדברת שוב ושוב? אני לומדת את תורה ימימה זה שלוש שנים. העקרונות הם אוטם עקרונות וудין המלאכה הרבה. היכיז?

שנה במתנה - תוכנית לבנות מצויה ואמות

שירות צברי

התכנית "שנה במתנה" היא פרוייקט של אישה נפלאה בשם טל קלאר מעמק חפר. בר מספרת חברת הקהילה שהביאה את הפרויקט לעיר, פארוי סינקלר. "אני פגשתי בתכנית לראושונה" אומרת פארוי, "בכנס פעילים של תכנית אוורים שעד לא מכבר הובילה את תחום ההתחדשות היהודית בעיר מודיעין-מכבים-רעות. דיהינו שיש לא מעט גופים הנתלים בשנת בת המצווה על מנת להעביר תכנים בתחום היהודות, אבל כל אחד היה מכובן לאוכלוסייה הומוגנית ורביבתם מובילים על ידי גופים אורטודוקסיים לציבור חילוני עם כל המשמע מכך. בגוף עירוני שביקשקדם חזון של סובלנות וקבלת ריבוי דעות ואורחות חיים בציונות העירונית, חפשנו תוכנית שתתאים לציבורים מגוונים ושתדר על שנת המצווה באופן ערבי ומונקודת ראות יהודית-תרבותית פתוחה. תוכנית 'שנה במתנה' התאימה לנו מאוד.

"הפרויקט היה מושקע, מגוון, חוויתי ועירב את כל החושים. המנחה הייתה נעימה מאד, שופעת רעינות וקסובה לקבוצה. היו גם רגעים ייחד של אם-בת לצד שיתוף קבוצתי באווירה מרגנית ומצמיחה. תודה על המתנה".

"זאת הייתה הפעם הגדולה ביותר של בתיםPAIR שלא מזדמן לי לראות ביום-יום" אמרה נורית כהן, חברה ועדת עלון, "להיות שם שבהיא נמצאת עם חברותה, בעת مليו' משימות וגיגרים מחשבתיים, לשמעו איך בשקט שלה היא עונה על שאלות בחוכמה וברגש, רק לעצמה מבלי שאיש ישמע אותה. בורי גאויה. כמה היא מקסימה, צנואה וחכמה".

את המשימות שקיבלו הבנות היות לבתוח על דמות של אישה חזקה ומשמעותית בעיניינה. כך תאריר מספרת: "היא מענין לשמע על נשים שעשו היסטוריה. למדתי עד כמה בכל הדורות נשים היו חזקות". ולשאלת אמה מה אהבה בפרויקט: "אהבתי את הפיקניק בסוף. ישבנו במрапסת ואכלנו מאכלים טעימים". ומה היה הכיף? "הפעילות של המתנות, הברכה והמתנה שקיבلت מאמא – נרות שבת מיוחדות".

אחרי ששמעתי חלק מהמתנה, רציתי לדעת איך ראתה את הפרויקט מנקודת הקבוצה, הودיה ובכט: "זו זכות גדולה להיות עדה למפגש ולשית המרתך בין אימהות ובנות. היכולת לתקשר דרך לימוד, שיח, יצירה ואוכל. הייחודיות בסדנאות זה מגון הפעולות שיש בו: קצר לימוד, קצר יצירה, קצר שיח, קצר מפגש בין אם לבת".

לסיום נאמר תודה לעסקים במלאה וכן ירבו פעילות מסווג זה.

'שנה במתנה' פועלה בעיר במשך שנים וחוותפו בה עד היום כ-150 בנות ואיימהות. ביקשו דרך להציג בין ציונותים שונים בעיר ולא רק בבית ספר ייחד, ואכן הקבוצות העירוניות היו הטרגוניות מאוד. התכנית כללה סיירה מפגשים ובכל מפגש יש מגוון פעילויות היוצאות ממוקורות מארון הספרים היהודי-ישראלי, והכל עטוף בצורה אסטטית ומושכת את העין".

בשנה שעברה אף אני השתתפתי בפרויקט עם בתי הדר: התכנית הייתה חוות מהנה וחיזקה את הקשר בין האימהות והבנות, במיחוז בתקופה שבה הבנות משקיעות יותר בקשרים החברתיים מחוץ למשפחה. כל מפגש היה שונה ומשמעותי, לדוגמה, באחד השיעורים הכרנו מנהג יפה: מלאים בלבד הסדר כוס נספת, "כוס מרמים". כוס זו מביאה לשולחן הסדר את סיפורה של מרים הנבניה שיחד עם אחיה משה ואהרן הנהיגה את עם ישראל ביציאת מצרים ובסנות המדבר. הבנות קיבלו כוס וקיימו אותה לבבodium החג. שוחחתי עם כמה משתתפות אחרות בתכנית, כולל מספרות על חיובית מאד, הדמנות להתחדש ולצמוח: "הנה נהדר" אמרה שירה מאיר שהשתתפה עם בתה קשת והוסיפה:

היא נכנסת לבית היין, אותו יין הממלא את בוס הברכה, ושוברת לא בקבוק אחד ולא שניים, היא מבלा את דעתה על ארבע מאות חביות היין. האם זו תגובה הגיונית? האם באמת ציריך בזה אקט של שבירה?

של הרס? הרי הוא בסך הכל לא העביר לה כוס של ברכה. פעים
רבות נטען בנגד ה"פמיניסטיות" שהן שוברות את המוסכמות, שנשים
מכובלות להסתדר גם מאחורי המחיצה ולא מול ספר התורה, שלא נראה
אם רק הגברים קוראים והן "מתברכות" מקריאתם או מברכתם. ביחס
למוסכמות חברתיות, השאלה האגדולה לדעתך היא האם אנחנוnoch בוחרים
לשבור או לא לשבור, ומה בעצם הוביל את יلتא להחלעה שהיא
זוכה "לשבור"?

התשובה מתחבאת בהמשך הספר. בהמשך מבקש רב נחמן (בנימוס) מעולא לשלוות לילתה כוס ברכה אחרת, אך עולא מסרב שתוון כי היא יכולה לשותה מהין שפהבה. יلتא במוון לא נשארת חיזיבת ומכלת אותו קלה נמרצת: "זיבוריים של הרובלים הם כמו

בנינים מסמרטוטים". לעומת זאת סוחר העובר מבית לבית עם מריכולתו. אך הוא הגיע לביתם של יلتא ורב נחמן. וילטא אומרת לו כי אמרותיו הן אמרות ללא בסיס הניזונות משמעות ומשווה את דבריו לבניינים היוצאים מסמרטוטים. אז, במו היום, בינוין, סמרטוטים ורכילות העוברת מפה לאוזן נחשבו בדבר נשוי יותר. עט דיאת, יין ושביירה או יותר נכון נכוון ניפוי, נחשים גבריים יותר. בעצם, בסיפור זהה מתחלפות היוצרות ומתבלבלים מושגים כמו "גבריות" וה"נשיות" לבארה.

היא עושה מעשה מאד "לא נשי" ומראה לעולא
ולבנו שהгадרות והציפיות שלנו מנשיכים לווונות

אם עלא או רב נחמן היו שוברים את חביבות היהו מופתעים מהות, אבל העובדה שלטאת בוחרת לעשות זאת מפתעה אותנו מכיוון שהיא אישة. נשיות ושבירה לא מסתדרים יחד. בכך שהוא מתרה לעצמה להפגין בסעוזמות הלו, היא מגדרה מחדש את נשיות". היא עושה מעשה מאד "לא נשית" ומראה לעולא ולנו שהഗדרות והציפיות שלנו מנשים לוקות בחסר.

שיביגה קשור ישיר אל הברכה ואל היון. האישה אכן מתברכת באופן עצמאי, ולא דרך האיש, גם לה ראוי. להלכה). בלומר, חז"ל מבקרים את גישתו של עולא ומצדדים בילתא. לאחר מכן שכתב כי יש לשגר את כוס הברכה גם לאשתו (ונכ"ג נפסק אותו ולתת לו מקום של בבוד. חשוב לציין שהסיפור מופיע בתלמוד בין אם הסיפור הזה קרה במציאות ובין אם לאו, חז"ל בחרו לספר

בכתבות חז"ל היה לנשימים מעמד ברור ונחות, הגישה של עלוא היהת הגישה הרווחת. סיפור זה וסיפורים נוספים, בדרכם העדינה ומלאת המטאפורות, מספרים לנו כי קיימת גם גישה נוספת ובו יש מקום לאתגר את האמירות המקובלות. האמירה בדבר היכולת של אישה להתברך בישות עצמאית, לבuous ולשבור היא אמירה מהפכנית

בזווים.abi חשבה שהספר הזה קוזא לכל אחד ואחת מתנו להתבונן סביר, להתבונן בעצמו, ולבדק אם הנשיות (או הגבריות) שלנו מעוצבות אך ורק לפי המוסכמויות החברתיות או שאנו נוונותם בוטחי לעצמנו ולאישותנו באופן הכהנה והעומק ביותר. חז"ל קוראים לנו כפרטים בחברה להיות נאמנים לעצמנו ולדעתינו גם אם לעיתים אנחנו נאלצות ונאלצים לפנות לעוימות ולשבירה. השאלה שנשארת פתוחה היא באיזה אופן אנחנו יכולים ללכת בדרך זו שהמונו חז"ל, כיצד אנקנו יוכלים ובוחרים להתקדם בתקופתנו.

**”לשבור או לא לשבור –
זאת השאלה**

אילה דקל

בתלמוד בכלל מכבבים גברים, גברים כתבו את התלמוד וגברים הם גיבורי סיפוריו. רוב הנשים התלמודיות מופיעות בעילום שם, בכנינו "דבניתהו" – כמו אמר "ביתו-اشתו". אחת מיחידות הסגולה שזכו להיקרא בשם זה היא ילתא. מספר סיפורים ואמרות מובאים בשמה בתלמוד, אך סיפור אחד מבטא בעיניו את השיח על תפיסת ה"נשים" בתקופת חז"ל וגם בימינו. הסיפור מופיע במסכת ברכות דף נא, עמוד ב ומובא כאן בתרגום חופשי:

אלא הزادם לבית רב נחמן, אבל פת וברכה ברפה המזון. נתן לו פום של ברכה לבב נחמן.

אמר לו רב נחמן: ישגר מר כס שלברכה לילמא.
אמר לו: בקה אמר ר' יוקנן: אין פרי בטנה של אשיה מתקבך אלא מפרי בטנו של איש, שצואמר: "וגברך פרי בטנק" (דברים ז, יג) – "פרי בטנק" לא נאמר אלא "פרי בטנק".

יום אחד הزادמן עולא לביתם של רב נחמן וילטא. בתום הסעודה, לאחר ברכת המזון, נהגו לברך על בוס יין. לאחר שעולא מברך, מבקש ממנו רב נחמן להעביר גם לילתא את בוס הברכה. עולא מסרב בnimuk ש"פרוי בטנה של האישה מתברך רק מפרי בטנו של האיש". במילאים הללו אומר עולא לילתא ולכלובנו בנים שאין האישה עומדת בפני עצמה, אלא היא "שייכת" לבעה. ולא די בכך, הדוגמא שהוא נותן היא הדבר שמייחד את האישה מן הגבר – פרי בטן. עולא מפרק מילתא את עצמאותה ואת שליטתה אפילו בדבר הנשי מכל פרי בטנה.

בפני יلتא עומדות כמה אפשרויות: היא יכולה לפנות לעולא ולהסביר לו את דעתה, לבקש מבן זוגה רב נחמן שיעביר לה את בוס היין, למחול על בבודה, לנקחת לעצמה את בוס היין. היא צריכה להחליט כיצד להתמודד עם העובדה כי עולא והוא אינט חולקים את אונחה חמיפת "גשיות". וילמְאַ בונורת בשביבה:

בתווך כי שמעה ילתא, עמזה בצעס וונכנסה לביית פינוי ושברה ארבע מאות חביבות של בנו.

ששלחה לו: דברו ריכתם של הרוכבים הם פמו בפיהם מסמך וטוענים. שליח לה: כל אותו יין פוס של ברכה הוא. אמר לו רב נמקו: ישגר לך מר פוס אחר.

תפקידיים בבית

נורית כהן

חולוקת משלות ועל חינוך לאחריות משותפת כבר מגיל צעיר. שותפות של הילד בעשייה בבית בונה את תחושת השיווקות ותחושים הערך שלו. כבר בשנותיו הראשונות אפשר לתה לו משלות: בגיל שנתיים הוא יכול להביא לנו דברים נחוצים. בגיל שלוש אפשר לבקש סיועו לסדר את הצעצועים. בגיל ארבע הוא יעדוז להביא דברים לשולחן האוכל ויבחר בגדים. וכן, באופן רציף, ניתן לאפשר לו להיות חלק מההעשרה בבית. רבים מהמשחקים של הילד מדמים מימוניות יומיומיות נחוצות. אפשר לתה לידי לחוץ בישורים אלו במצבאות. כמו שהילד משחק במטבח עצום, כך הוא יכול לעוזר להורה לבשל, לkapל בבסה, לשאוב אבק ולסדר את הבית, במובן רבחמתם לשלב בהפחתומו עליה.

בקהילה אנו שואפים להנן את הדור הבא לשותפות, לבבוד הדדי, לרעיון שבכל קול נחוץ, לבך שבכל אחד יוביל להצלחה במה שיבחר, שעל כל אחד לתרום למען הכלל ושבולנו שווים בעיני אלוקים ואדם.

פעמיں נכחתי בעפילותות של ילדים, הנושא היה מעשים לא נועימים שעשו לנו או שעשינו לאחרים: הילדים התבקשו לפזר גרגרי אוזץ על הרקפה. המנהה הסביר שכמו שקשה לאסוף את כל גרגרי הארץ, כך קשה לבטל דברים לא יפים שנעשו או שנאמרו. כדי שנוכל לקבל סליחה יש לבקש מה' עזרה באיסוף הגרגרים - המעשים. המנהה הבהיר לשאוב את הגרגרים בשוואב אבק, וככל ילד עדר לו בתומו. הופתעתני להיווכח עד כמה הילדים ביקשו לבוא לעזרה ובמה הם נהנו. כך גם בבית. ניתן להפוך כל פעילות לחוויה משותפת. לא מובטחת הנהה מכל עבודות הבית, אך אם נקבע על الرجالם קבועים, הרי שהילד ידע שזהו חלק משתרת יומו. קשה הרבה יותר להתחילה להקנות الرجالים של עזרה בבית בגין עשר. אין סיבה לחכמתם עד אז.

יש הורים שייעשו את החשבון הפשטוט – הילד יסדר את העצועים בשעה, ואילו הם ייעשו זאת בחמש דקות – ויסדרו במקום הילד. בכך הם לא מאפשרים לילד להתאמן. אין לצפות שלא יטעה. זה ישתלם בסופו של דבר והילד ידע על היהות חלק מהמשפחה גם בذכיות וגם בחובות. ברגע שההורים יקנו לילדים את הרגל לעזרו, ירגעו כל בני הבית שיבוכות ואחריות. ככל שההורה ישחרר ויפנה מעצמו חפקידים, כך בני הבית יוכלו למלא תפקידם משל עצמם.

בתרבות היהודית ואף בתרבות הישראלית, גם על פי המסורת וגם על פי חוקי המדינה, האם נחשבת ל-*care giver* העיקרית בבית. אמונה לאחרונה נחקק חוק המאפשר לגבר להשתתף בחופשת הלידה, אך אין ספק שהמוסכמה החברתית היא שהאישה היא המתפלת העיקרית בילדים. גם אם נתבונן באפשרויות השכבר במשק, הרי שימוש עבדה של אישה שווה במרקמים רבים פחות מיום עובדה של גבר, ולכן רוב המשפחות מעדיפות שהאישה היא שתישiar בבית במקרה הצורך. על אף בל זאת, יש להוסיף שבימינו משפחות רבות דוגלות בשווון בין המינים – שוווןعرק, שוווןזכויות וחובות, שווון ביחסי הכוחות בבית ושוון באפשרויות להפתחות אישית ולקרירה. אנו כחברה דוגלים בחופש ביטוי, חופש ביטוי עצמי וחופש בחירה. בקהילה אנו שואפים לחנוך את הדור הבא לשותפות, לכבוד הדדי, לרענון שככל קול נחשב, וכך שככל אחד יוכל להצליח במקרה שיבחר, שעלה כל אחד למרום מענו הכלל ושבולנו שווים בעיניו אלוקים ואדם.

אם אין משלבים את הדברים ייחד? כיצד יעבירו הורים את המשר
שכולם שותפים בניהול הבית, אין שווה יותר ושווה פחות - בד בבד
עם חלוקת התפקידים שככל בית בוחר לו? בראש ובראשונה יחליטו
ההורים איזה בית הם רוצחים לנגן ועל איילו ערכיהם מושחת החינוך
בבית. האם מוגדרים תפקידי הגבר, תפקידי האישה ותפקידי
הילדים, או שאפשר לבחור תפקידים לפי נשייה אישית,zman פנוי,
צורך, יכולות ועוד. ברגע שההורים יסכמו בינוים את חלוקת
התפקידים, היא תהיה ברורה גם לילדים. אם הדברים אינם נדונים
ואינם ברורים עלולים להיווצר מסוכלים בגין מטלות הבית הנעשות
או שאין נעשות, וזהו פתח למתחים בין בני הזוג ובין ההורים

בראש ובראשונה יחליטו ההורים איזה בית הם רוצים לנוהל ועל אילו ערכבים מושתת החינוך בבית. האם מוגדרים תפקידיו של הגבר, תפקידיו האישה ותפקידו של הילד?

רבים הם הזוגות שבתחילת הדרכן לא דיברו על כך, ובאופן טבעי האישה טיפלה בתינוקות, אך היא הנינהה שכאשר תחזר לעבודה בן זוגה יישא אף הוא במטלות הבית, כולל הטיפול בילדים. הגבר מצד אחד הבין שהוא נחוץ פחות ולבן "לקח צעד אחרה", ואינו מודע לכך שהוא אמרו "לקחת צעד קדימה" בשלב כלשהו. אם הדברים אינם מדברים, כיצד הוא יכול להבין?

האישה בימינו עשויה לפתוח קריירה מכובדת ואף להשתבר יותר מהגבר, ובכל זאת נראה ברוב המקרים שהוא עדין מרגישה מחויבת "ל证实יק את הבית". האישה והאם עובdot בשרה מלאה, לעיתים ממשיבה ללמידה במקביל, מגיעה הביתה ומתחילה בקריירה השנייה - ניהול הבית וחינוך הילדים. אם אנו רואים שאם המשפה לא תרגיש עוממת ימבר ואולי אף חסרה גנול בירוני חמפיקידית יש לדרב על

בוריית כהן

**עובדת סוציאלית, בעלת תואר שני בחינוך, מנהה
קבוצות הורים, מטפלת ומרכזת תכנית נתיבים להורות.**

תפילה נשים-לא מה שחייבת

שולי ייחיאל

להיות חזנים. על מנת שהבנות תהינהו שותפות פעילות בתפילה, הוחלט שהן תפתחנה את התפילה בברכות השחר, הן תמשנה מעין חזניות, ובכך תשמענה את קולן למרחב התפילה. הרצון הבסיסי של

צוות התפילה בראשותה של מיכל, הוא לחת לבנות תפkick וכך לאפשר להן להתחבר לתפילה, להרגיש שייכות ושלא ידרו את עצמן מהמרחב הזה.

**זה היה למעשה תחילתו של תהליך שבו
תקיים הקהילה דיוון בשאלת מהו מנהג
המקום שלנו בקהילה "יחד".**

מילת המפתח בהלהבה בעניינים אלו היא "מנג המקום", הערכים שרוצים להנחייל. גם באשר העניין מומר על פי ההלהבה, צריך להתחשב במנהג המקום. השינוי עורר דיוון בקרב התלמידים והמורים, עליו קולות שונים וחששות ואף נערך לימוד הלכתי. חלק מהבנינים המתנגדו לשינוי מתרך חשש שהבנות ישתלו על המרחב שלהם. דווקא התנגדות זו והolidה שיח פתחה בהובלת רوبرט בוגן רצד היהדות ומיכל, בוגנע למנג המקום במרחב הקהילתי של "יחד", מתוך מחויבות להלהבה. זה היה למעשה תחילתו של תהליך שבו תקיים הקהילה דיוון בשאלת מהו מנהג המקום שלנו בקהילה "יחד".

הגבלות של מיכל ברורים מאד והם הכללים ההלכתיים. לדוגמה, בעניין מנין נשים, אין האגדרה הלכתית כזו ולבן כל עוד זה המצב, מיכל לא טוביל שינוי בנווגה בבית הספר. שאלתי את מיכל אם היא חששת בכל זאת מפריצת גבולות והוא ענתה, לאחר מחשבה, שכן יש חשש מהלא נודע, אבל יש לה תקווה ורצון גדול שמכל סיטואציה נשביל להפיך את הדבר הנכון ושהשינוי יעורר בקהילה שיח חיובי ופורה.

צילום: אינגריד מילר

אחד הדיכרונות שנחקקו בי בתקופת השבעה על אבי ז"ל, היה תפילה מנוחה. הנשים עוזבות את הגברים לסתפלל בונפרד, שתי אחיוותי לוקחות סידור ומתפללות ואני מסתבלת עלייהן בבורות מוחלשת מבלי להבין באיזה סיידור הן קוראות ומה כולם התפילה. מבין כל אחי אני היחיד שהעתיקשתי לא למדוד בחינוך הדתי ובمعدם הזה של הפעולה פשוטה והיום-יוםית כל כך חדרה בי הבהנה לגבי חוסר המידע שלי בכל הקשור לדת. והנה אני עומדת לכחוב על תפילה ונשים בילי לדעת מה ההלבות, מי חיבת ומתי, ומה גברים כן ונשים פחות ואיך זה קשור לאותה אישة שראיתי פעם מניהה תפילין בשהייה עטופה בטלית.

הגעתו לראיין את מיכל שرف רכזת התפילה בתיכון "יחד" כדי לשמעו ממנו על החידושים שהוא מנהיג בנושא תפילה נשים. פגשתי אותו סמוך למועד החלטה התקידית לאפשר לנשים להסתפל בחלוקת נפרדת ברחובות הכותל, אחרי שנים ארוכות של מאבק. לתומי חשבתי שמייכל שיביכת לדרום הרופומי או הקונסרבטיבי. אך דהו, שלא – מיכל שיביכת לדרום האורתודוקסי והיא מנסה לחולל שינויים בתפילה הנשים תוך שמירה על ההלהבה ומתוך רצון לשלב את הבנות בתפילה, לגרום להפוך לאקטיביות, לחוש חיבור לתפילה ולא לראות בה מטה. לפני ששמונה שנים נקבע כי התפילה במסגרות החינוך של "יחד" תהיה אורתודוקסית. בחטיבת הביניים ובתיכון, הבנות והבנות מתפללים יחד בבית המדרש ובויניהם עומדת מחייבת התפילה מונחת על ידי הבנים – קרייה בתורה, עליה לתורה, החזן עובר עם ספר התורה באזרע הישיבה של הבנים וגם נכנס לאוזור הבנות וublisher שם את ספר התורה. הבנות לעומת זאת היו פסיביות, ולא ניתן להן תפkick במהלך התפילה.

**על מנת שהבנות תהינהו שותפות פעילות
בתפילה, הוחלט שהן תפתחנה את התפילה
בברכות השחר, הן תמשנה מעין חזניות,
ובכך תשמענה את קולן למרחב התפילה.**

כאמור, מיכל היא דתיה אורתודוקסית ואין לה כוונה לשנות הלוות ולבן כל השינויים שהיא מנהיג בנושא תפילה נשים על פי הלהבה. המטרה העיקרית היא להפוך את הבנות לאקטיביות בתפילה, מתוך האמונה הבסיסית שהצורך בתפילה הוא לא רק של גברים, אלא צורך אישי של כל אדם. לדוגמה, על מנת לשמור על הצניעות וכדי שהחזן לא יעבור עם ספר התורה בקרב הנשים, הוחלט לאפשר לבנות להעביר בעצמן את ספר התורה. עבוני חלק מהתלמידים השינוי נתפס בחילול הקודש, אך למעשה הרמב"ם ופוסקים נוספים קבעו שדברי קודשה אינם מקבלים טומאה ומצדירים במפורש שאישה יכולה לגעת בספר תורה ובכך גם להחזיקו. גם בברכות השחר שנוהג לומר בכל בוקר, חל שינוי. בתפילה שבתיכון נהגו להתחליל ב"ברוך שאמר" ולא לומר יחד את ברכות השחר. על פי הלהבה, עד לקריאת שמע נשים וילדים יכולים

ברוך שלא עשני איש?

יאיר להב

לפי שיטה זו, מעמד האישה גבוה יותר מבחןיה רוחנית ועל כן אישה נדרשת לקיים מצוות המגבר. שונות בית הספר היסודי המוקדמות הן השלב שבו ביל וילדה מסgalim לעצם דפosi חשיבה, עקרונות חברתיים ונורמות מוסריות. קריאה יפה של הטקסט בביתה א' עלול ליצור קונוטציה שלילית למעמד האישה בחברה ובהלכה היהודית. בנוסף, אני בטוח שילדים בגיל היסודי מסוגלים להבין עמוק ולקבל הסברים כפי שהובאו לעיל על השוני בין גברים ונשים.

הזמן השtanנו ומשתנים נגד עינינו. המעמד החברתי של נשים הולך ומשתווה לזה של גברים ויש לך ביטויים רבים; בייצוג הפוליטי, בעסקים, בתפקיד מקום האישה והאם במשפחה ועוד. הפרעים בין המינים הולכים ומצטמנים בקצב מהיר. האם לא כדאי לתת לך ביטוי גם בברכות השرار?

אני למדתי במסגרת חינוך של רשות תל"י וגדלתי בתנואה המסורתיות (קונסרבטיביות). מצד אחד, יש תכנים עליהם נשפט כייל, אך ביום מבוגר בעל חשיבה ביקורתית אין מתחבר אליו עוד. מצד שני, יש עקרונות שנוטרו עביני חשובים בהחלט, ובهم מעמד האישה בחברה היהודית של ימינו.

**הזמן אמן עשה את שלו, התקבעו נסחים
שוניים מעדות שונות, אך המושיבים
המרכזיים שבccoli נשמרו באדיות.**

בזמן הקונסרבטיבי מציעים נוסח שונה מברכות השחר באמרים: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שעשנו בצלמו", שכן "ויברא אלוקים את האדם בצלמו, בצלם אלוקים בראשו, דבר ונכח בראשותם" (בראשית א', כ"ב). הגבר והאישה נבראו שניהם בצלם, אך למה להפריד? ואם בבר להפריד, למה על דרכן השיללה?

האם זה לא הזמן לחשוב, לאמץ, או לפחות להציג וללמד נוסח תפילה קצר אחר? אולי כדאי לאמץ גם כאן את דברי הרב קווק בבחינת "היישן יתחדש והחדש יתקדש".

בתיה הבכורה התחליה השנה ללימוד בכיתה א' ואנו חברי קהילה חדשים. אספנו חוות ראשוניות והחלהות חדשות, כמו היום הראשון בבית הספר, לימוד קריאה וחשבון בסיסיים וכן לימוד של תוכן יהודי. טקס קבלת הסידור הוא אחד מאותם אירועים מרגשיים, הנ לילדים והן למבוגרים. עברו הילדים מדבר בתחששה של "להיות גדול/ה", להיות מסוגל לחבר את בישורי הקריאה החדשים עם פעילות יום-יומית בתפילה מתוך הסידור. הילדים מתוכננים ממש שבועות, משננים את הטקסט, עושים חזרות על השירים והריקודים וההתרגשות הולכת ונבנית עד הטקס עצמו. אנו ההורים חוזרים לזכרון הילדים, לטקס שלנו בכיתה א', להבנת העטיפה של הסידור. בשביבנו זו נקודת ציון קטנה נוספת בתהליך התבגרות של הגוזלים שלנו.

**הזמן אמן עשה את שלו, התקבעו נסחים
שוניים מעדות שונות, אך המושיבים
המרכזיים שבccoli נשמרו באדיות.**

נוסח התפילה ותכנים התקבעו לפני מאות שנים. הזמן אמן עשה את שלו, התקבעו נסחים שונים, אך המושיבים המרכזיים שבccoli נשמרו באדיות. יש קטיעים מסוימים בסידור התפילה שאוטי תמיד אתגרו ואני במו התחלת חדשנה, גם אם זה דרך העינים של ילדינו, כדי לעמוד על אמונה ואמיתות שעיליהו התהנונו.

لتפישתי, הלכה ואורחות חיים של דת כלשהי, לרבות היהדות, משקפים מציאות חברתיות בתקופה שבה הם מתקבעים. אחד הביטויים הרווחים לך עביני הוא ההתייחסות למעמד האישה. איש לא הייתה יכולה להעיד בדין, איש אינה נסורת למנין, איש אינה מקדשת את הגבר בשם שהוא מקדש אותה במעמד החופה ועוד קירה הירעה מההיכל את השוני בתפיסה ההלכתית בין מעמד הגבר למעמד האישה.

אחד הביטויים לשוני הוא בברכות השחר, ובמיוחד "ברוך... שלא עשנו איש". הסברים שונים ניתן לאורך הדורות בניסיון להתמודד עם הקושי שבברכה. חלק סוברים, שמאחר שאישה אינה מחויבת בתاري"ג מצוות (מצוות שלא הזמן גמן) וגבאים כן, גברים אינם אמרים לביך על כך שהם נדרשים לעמוד בשנדראטים גבוהים יותר.

פרשה בינוי נשים

מוריה גוב-סולומון

יום האישה הבין-לאומי שחל לאחרונה מוקדש להישגיהן של נשים בכל רחבי העולם ולזכרן של הנשים שלחמו למען השוויון. האם באמת נחוץ לנו יום כזה?

התורה, בניגוד למה שרבים חושבים, רואה את הנשים בשווות זכויות, חכמויות, יוזמות, אופטימיות ובעלות יכולת לצפות מלהלבנים קדימה ולבן הן נחשות גם לבעלות השפעה על ההיסטוריה ועל נבחרי העם היהודי. סיפורים שונים בתמורה מזכירים לנו זאת. לדוגמה: "ויברא אלוקים את האדם בצלמו, בצלם אלוקים ברא אותו, דבר ונקבה ברא אותו" (בראשית א', ב'ז). בולם, שני המינים נבראו בצלם אלוקים, האישה והגברם יוצריהם המשלימים זה את זו ואין בהכרח עוסקים באוטם מוחמים או מתחמים בינויהם.

בראשית ב"א בקשה שרה מאברהם לארש את הגור ואת בנה ישמעאל: "ויאמר אלוקים אל אברהם: אל ירע בעיניך על הנער ועל אמרך. כל אשר תאמר לך שרה שמע בקולה" (בראשית ב"א, ט'-י"ב). הקב"ה סמרק על יכולת השיפוט של שרה, וכן גם נדרש אברהם לעשוות.

רבקה אמונה עמדה בין שלושה גברים מסוכסים: אברהם, עשו ויעקב, אך בזכות חכמהו ויכולתה להבין את נפש האדם היא הצליחה למצוא את דרכּ השלים: היא גרמה ליצחק לברך את הבן שצפתה לו עתיד מזריר, יעקב עזב למקום שאליו שלחה אותו ועשיו נאלץ לשבת כמה שנים עד שנרגע וסלח. רחל אמןנו, שתוארה בפיות תואר ויפת מראה עצה ברועה אכן, וכדי להוביל את הצאן לשטחי מרעה מרוחקים שבהם נמצא איזכוטי, להגן מפני טורפים בתנאי מג אויר משתנים, נדרשת מנהיגות, נחישות, וחוסן.

מבין הסיפורים על נשים שנלחמו להשיג שוויון ונאבקו על זכויותיהן, אחדין שניים: סיפורן של חמישה בנות צלופחן שעמדו לאבד את נחלתן לאחר מותו של אביהן, ופעלו לדבשות בהכרה בירושות לגיטימיות. פסיקתו של משה בנושא הפכה למקדים: "איש כי ימות ובן אין לו, והעבರתם את נחלתו לבתו" (במדבר ב"ז, ח'). דוגמה נוספת היא הסיפור של תמר ויהודית (שנדון בעלון הקודם), המציג את נחישותה של תמר להיאבק ביהודה, אדם מכובד וחזק שנiosa לגזול ממנה את דמותה להיות אם לילדיהם.

בפרשת "בשלהח" מסופר שלאחר יציאת מצרים בני ישראל שמחו מאד. הגברים שררו והנשים, בהובלת מרים הנביאה ניגנו וركדו. מפליא, מאיין נשלפו כליל נגינה? הרי הם נדרשו להתארגן ולצאת בחופזה. מסתבר שלמתהילה הנשים סמכו על אלוקים ולא שבחו לקחת עמן כליל נגינה. מסר דומה מצוי בתיאור מעמד הר סיני: "וירקא אלוי השם מן ההר לאמור בה תאמיר בית יעקב ומתגיד לבני ישראל" (שמות י"ט, ג').

בולם, משה נדרש לפנות תחילת אל הנשים בעדינות ולאחר מכך אל הגברים בתקיפות.

לסיכום, התורה מזכירה隈יעין בה היטב את התרומה החשובה של הנשים ואת ערך השוויון. ועדין, קיים פער בין התורה למעשה ולבן לא נותר על יום המציג את פעולן של הנשים.

כלניות יפיפיות אדרומיות

ניר מאולבוגט

הכלנית נשחתה לפרח הלאומי של ישראל והיא גם הפרח האהוב ביותר על רבים מאתנו. בכל שנה בחורף, יוצאים מאות אלפי ישראלים לשוחח – חמושים בילדים ובמצלחות – ומתעדים את מרבדי פריחת הכלניות. לבבז עונת הכלניות, הנה מספר המלצות על מקבצים פופולריים במיוחד.

מנחת מגידון בסמור למנחת מגידון מתייחס לכמ' אחד המרבדים המרשימים ביותר של כלניות צבעוניות בישראל. המקום נגיש ביותר ואפשר גם ביקור קצר כדרך אל הגיליל או בחזרה הביתה. נסועים בכביש 65 ופונים לכיוון המנתה (כ-5 ק"מ צפון מזרחית לצומת מגידון). נקודת התחלה של המסלול נמצאת כ-300 מ' לאחר הפניה מבביש 65.

רמות מנשה פארק רמות מנשה הוא מקום נפלא לשבל טויל פריחה ובילוי משפחתי בחיק הטבע. פארק רמות מנשה הוא פארק שומר היטב וארגון אונסק"ו אף הכריז עליו כאתר ביוספרי בעל ערכי כפרים. פריחת הכלניות בפאק' מתחינה לכמ' בשלל צבעים סמוך ליוקנעם. נסועים מתחם ביג ביוקנעם ופונים לכיוון פארק רמות מנשה בהתאם לשילוט. ביוםים עמוסים, אפשר להחנות בMargash החניה של מתחם ביג ולהמשיך ברגול.

עיר שוקדה יודעי דבר, באלה אשר כבר ראו כלנית או שתיים בחיהם, יודעים היטב כי בעיר שוקדה הוא המקום לטויל כלניות בדרכים. העיר אקליפטוסים אשר בשנות ה-50 פוזרו בו אף רעני כלניות. ביום, מדובר בתופעת טבע מרהיבה. בחורף, ובאביב בפרקואר (תלי בגשם), העיר הקסום מתבסה מרבדים צפופים של כלניות אדרומות. נסועים דרומה עד צומת שער הנגב, שם פונים ימינה ומשיכים ישר עד שמגיינט לכיבר גדולה. בכיכר פונים לכיוון נתיבות (شمאל). לאחר מכן, פונים לפניה השניה ימינה לכיוון שוקדה וכפער מימון (כביש 2422). לאחר נסעה של כ-4.5 ק"מ, ניצב שلت המפנה ימינה אל "דרך נוף העיר שוקדה". הכניסה לעיר מרוחקת כ-1.5 ק"מ.

כלניות בארי יעד מפורסם נוסף בדרום הוא עיר בארי. גם כאן, פריחת הכלניות מגיעה לשיא בפרקואר ובתחילת מרץ. העיר בנגב המערבי משתרע על שטח רחב של כ-5,000 דונמים. ק'ל הבשרה בעיר דרכי נוף לרכב משפחתי אשר מתחפות בין העצים ובין מרבדי כלניות עוצרי נשימה. כמו כן, בעיר יש חניוני קמפינג ומתחמי פיקניק. בקייטור, דרום אדום במיטבון.

אור הנר סמוך לקיבוץ אור הנר, בצפון מערב הנגב, מצוי מופע מרהיב של האדים האדומים הזה. פונים לכיוון הקיבוץ מבביש 232, ונסועים ישר עד לגשר שמעל נחל שקמה. פונים שמאליה לדרך עפר אל עיר אקליפטוסים. בפנייה הבאה ממשיכים שמאליה עד שמתגלה לפניכם שדה כלניות אדרום במלוא הדרכו.

עיר אלוני אבא שמרות עיר אלוני אבא היא יעד נادر לטויל כלניות בצפון. זהו עיר גלילי שבו עומדים בדמותה פסטורליות אלונים בני מאות שנים. המראה הקסום ייקח אתכם מיד אל נפלאותיה של ארץ בראשית. בשמרה נשללו דרכים מסודרות והוקמו שלוחנות פיקניק בצל האלונים. בחורף תוכלו להתרשם בכך מגוון עשיר של כלניות מקסימות. מראה הכלניות למרגלות עצי האלון הוא תמונה בלתי נשכח.